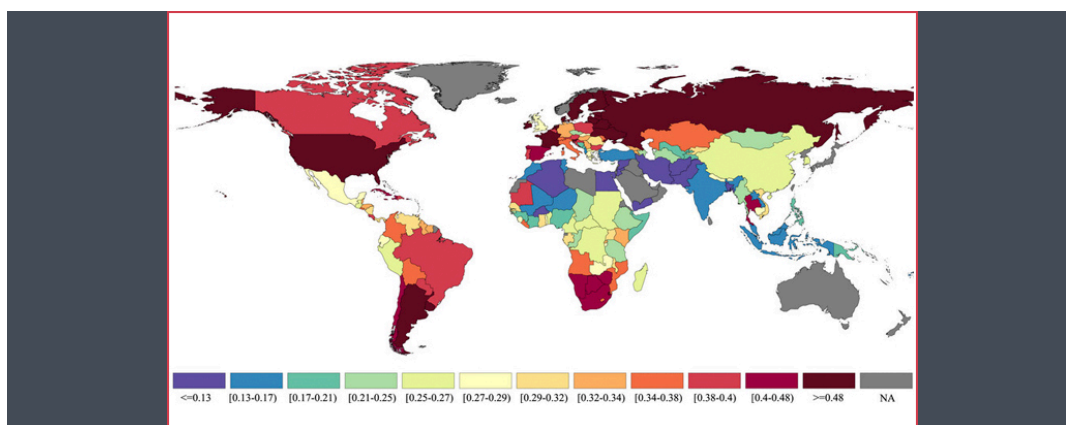

26/02/2025

Gairebé la meitat de les llars espanyoles tenen una dona com a cap de família

Personal investigador de la UAB i del CED han elaborat el primer mapa mundial de llars encapçalades per dones, que confirma un augment continuat en l'últim mig segle en gairebé totes les regions del món malgrat l'heterogeneïtat i desigualtats entre regions i països. L'estudi n'ha analitzat l'evolució i aprofundeix en els factors que hi rau.

Tradicionalment, en censos i enquestes es fa servir la categoria "persona de referència" o "cap de la llar" per reconstruir els vincles familiars i no familiars entre els membres d'una mateixa llar. Aquesta figura ha estat majoritàriament ocupada per homes, fet que ha portat a associar les llars encapçalades per dones amb llars formades per mares que viuen soles amb les seves criatures o dones que viuen soles. En els últims anys, però, s'ha observat un augment en el nombre de llars encapçalades per dones.

En aquest estudi hem analitzat com es diferencien els nivells de llars encapçalades per dones entre països i si l'increment observat es deu principalment a canvis estructurals en les llars (com l'augment de llars monoparentals lligat a l'increment en les taxes de divorci, o el pes de les dones vídues gràcies a una major esperança de vida que els homes), o si va més enllà i reflecteix un canvi normatiu.

Per fer l'estudi hem fet servir un número sense precedents de mostres de censos i enquestes procedents de diversos països i de la base de dades CORESIDENCE, que inclou més de 770 mostres de dades de 156 països de tot el món, que abasten des de 1960 fins a 2021.

Tot i que la proporció de llars encapçalades per dones ha augmentat globalment, hi ha una gran diversitat entre regions i en la majoria de països no s'ha arribat al 50%. Europa lidera aquest canvi, amb un creixement destacat a Espanya, que ha passat del 18,5% el 1990 al 46,3% el 2015. Amèrica del Nord i del Sud segueixen un patró similar, mentre que a l'Àsia i Àfrica el canvi ha estat més moderat.

Un factor rellevant per explicar l'augment de les llars encapçalades per dones és la disminució d'homes adults a les llars, això implica que hi ha cada vegada més probabilitats que les dones visquin soles o criïn els seus fills i filles sense una parella a la llar. Tot i això, l'augment no respon només a aquestes transformacions estructurals, i cada vegada hi ha més dones que són reconegudes com a caps de la llar, fins i tot quan conviuen amb altres homes adults o amb les seves parelles. Això suggereix que podríem estar davant d'un possible canvi en les normes socials i de gènere pel que fa a la identificació del cap de la llar en censos i enquestes.

Hem vist també que als països amb una proporció més baixa de llars encapçalades per dones, aquestes solen ser llars unipersonals o monoparentals. Aquest patró mostra que les desigualtats de gènere persisteixen a l'hora d'identificar una "persona de referència" de la llar. Tot i així, els resultats apunten cap a una major simetria de gènere en la identificació d'una persona de referència. Aquest canvi estaria vinculat a transformacions en els rols de les dones a la societat, com ara l'augment de la seva participació en el mercat laboral remunerat i un major accés a l'educació. A més, la càrrega jeràrquica associada al concepte de "cap de la llar" s'ha anat substituint per una terminologia més neutra, com ara "persona de referència", tot i que en general no hi ha hagut mai cap obstacle perquè les dones fossin escollides per ocupar aquesta figura.

L'estudi ens mostra que la figura de "cap de la llar", malgrat les seves imperfeccions, continua sent una eina útil per estudiar canvis en els rols de gènere dins i fora de les llars. A més, posem en relleu que és un indicador àmpliament disponible a escala global, i que permet recollir a la vegada canvis estructurals i normatius. Per tant, a part de ser una bona eina per realitzar estudis comparatius, també és un indicador que es pot incorporar en el repertori d'eines per analitzar les desigualtats de gènere i monitorar canvis a la societat. De cara al futur, seria important accedir a dades des d'una perspectiva individual per aprofundir en aspectes com el nivell educatiu de les caps de llar, els ingressos de la llar i altres factors que influeixen la seva composició.

Rita Trias Prats; Albert Esteve Palos

Departament de Sociologia

Centre d'Estudis Demogràfics (CED-CERCA)

Universitat Autònoma de Barcelona

Rita.Trias@uab.cat; Albert.Esteve@uab.cat

Referències

Trias-Prats, R. and Esteve, A. (2025), **Rising Female-Headed Households: Shifts in Living Arrangements or Heightened Gender Symmetry?** *Population and Development*

Review. <https://doi.org/10.1111/padr.12692>

[View low-bandwidth version](#)